www.cocukgastro2022.org

14. ULUSAL ÇOCUK GASTROENTEROLOJİ, HEPATOLOJİ VE BESLENME KONGRESİ

12-15 MAYIS 2022

LİMAK CYPRUS DELUXE HOTEL, KKTC

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

İÇİNDEKİLER

KURULLAR	4
BİLİMSEL PROGRAM	5
SÖZLÜ BİLDİRİ PROGRAMI	9
KONUŞMA ÖZETLERİ	11
SÖZLÜ SUNUMLAR	218
POSTER SUNUMLAR	292

KURULLAR

YÖNETİM KURULU

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Mukadder Ayşe Selimoğlu

Kongre Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Hasan Özen

Prof. Dr. Funda Çetin

Prof. Dr. Yaşar Doğan

Prof. Dr. Sinan Sarı

Dernek Başkanı

Prof. Dr. Mukadder Ayşe Selimoğlu

Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Hasan Özen

Sekreter

Prof. Dr. Funda Çetin

Veznedar

Prof. Dr. Yaşar Doğan

Muhasip

Prof. Dr. Sinan Sarı

12 MAYIS 2022, PERŞEMBE

KURS 1	KURS 2
GIS MOTİLİTE KURSU	**BESLENME VE GASTROENTEROLOJİ KURSU**
09.00-09.30	
AÇILIŞ KONUŞMALARI	
09.30-11.00	
Başkanlar: Ayşe Selimoğlu, Funda Çetin	**Başkanlar: Yaşar Doğan, Sinan Sarı**
09.30 - 10.00 **Yutma bozukluklarına tanısal yaklaşım** Numan Demir	09.30 - 10.00 **Nütrisyonel Durumun Değerlendirilmesi** Gonca Üstündağ
10.00 - 10.30 **Olgularla özofageal manometri tekniği ve yorumu** Tutku Soyer	10.00 - 10.30 **Malnütrisyonlu çocuğun yönetimi** Mustafa Akçam
10.30 - 11.00 **Akalayzada tıbbi ve girişimsel tedaviler** Uğur Deveci	10.30 - 11.00 **Enteral ürünler** Suna Selbuz
11.00-11.15	
Kahve Arası	
11.15-12.45	
Başkanlar: Hasan Özen, Meltem Uğraş	**Başkanlar: Fügen Çullu Çokuğraş, Raşit Vural Yağcı**
11.15 - 11.45 **GÖRH klinik ve komplikasyonlar** Atakan Comba	11.15 - 11.45 **İştahsız çocuğa yaklaşım** Makbule Eren
11.45 - 12.15 **Olgularla 24 saatlik pH-metre ve impedans analizi yorumu** Nuray Uslu Kızılkan	11.45 - 12.15 **Yeme yedirme problemlerine çocuk psikiyatrisi yaklaşımı** Özlem Özcan
12.15 - 12.45 **GÖRH tedavisinde güncel yaklaşımlar** Şamil Hızlı	12.15 - 12.45 **Anorektik hastada beslenme yaklaşımları** Ayşen Uncuoğlu
12.45-14.00	
Öğle Yemeği	
14.00-15.30	
Başkanlar: Nuray Uslu Kızılkan, Özlem Bekem	**Başkanlar: Yeşim Öztürk, Necati Balamtekin**
14.00 - 14.30 **Tedaviye dirençli kronik kabızlık nedenleri ve tedavisi** Tülay Erkan	14.00 - 14.30 **IgE aracılı Besin alerjisi** Tufan Kutlu
14.30 - 15.00 **Enkoprezisli hastaya yaklaşım** Yasin Şahin	14.30 - 15.00 **IgE aracılı olmayan besin alerjisi** Zeren Barış
15.00 - 15.30 **Olgularla anorektal manometri yorumu** Miray Karakoyun	15.00 - 15.30 **Besin alerjisinde tanı yöntemleri ve güvenilirlikleri** Mahir Gülcan
15.30 -15.45	
Kahve Arası	
15.45-17.15	
Başkanlar: Aygen Yılmaz, Engin Tutar	**Başkanlar: Zarife Kuloğlu, Yusuf Usta**
15.45 - 16.15 **Bebek ve çocuklarda gaz ve şişkinlik nedenleri** Eylem Sevinç	15.45 - 16.15 **Kronik ishale yaklaşım** Hamza Karabiber
16.15 - 16.45 **Nefes testleri ve yorumlar** Fatih Ünal	16.15 - 16.45 **Rektal kanamaya yaklaşım** Coşkun Çeltik
16.45 - 17.15 **Gaz, şişkinlikte tedavi yöntemleri** Yeliz Çağan Apak	16.45 - 17.15 **Üst GIS kanamasına yaklaşım** Erhun Kasırga
17.15-17.30	
Sonuç ve Kapanış	

13 MAYIS 2022, CUMA

A SALONU	B SALONU
08.15-08.30	
AÇILIŞ KONUŞMALARI	
08.30-09.30	
Prof. Dr. Aysel Yüce Onuruna: Geçmişten günümüze Wilson hastalığı **Başkanlar: Ayşe Selimoğlu, Hasan Özen** **Konuşmacı: Aysel Yüce**	
09.30-10.30	
Çocuk beslenmesinde yapılan yanlışlar **Oturum Başkanları: Raşit Vural Yağcı, Ayşe Selimoğlu**	**Çocukluk çağı yutma bozuklukları** **Oturum Başkanları: Aysel Yüce, Funda Çetin**
09.30 - 09.50 Emzirme ile ilgili yanlışlar Özlem Bekem	**09.30 - 09.50** Orofaringeal disfaji Numan Demir
09.50 - 10.10 Tamamlayıcı beslenme: Ne zaman, nasıl? Vildan Ertekin	**09.50 - 10.10** Özofageal disfaji Ersin Gümüş
10.10 - 10.30 Çocuk beslenmesindeki yanlışların erişkin sağlığına etkileri Zerrin Önal	**10.10 - 10.30** Anatomik sebepler ve postoperatif disfaji Tutku Soyer
10.30-10.45	
Kahve Arası	
10.45-11.45	
Uydu Sempozyumu **Oturum Başkanı: Fügen Çullu Çokuğraş** **Besin Alerjisinde Püf Noktalar ve Pirinç Proteini** Funda Çetin MONTERO	**Dr. Marsh anısına Çölyak hastalığı** **Oturum Başkanları: Aydan Kansu, Tülay Erkan** **10.45 - 11.05** Marsh'dan günümüze çölyak patolojisi Arzu Ensari **11.05 - 11.25** Tanıya giden yol Buket Dalgıç **11.25 - 11.45** Glutensiz diyet Ceyda Tuna Kırsaçlıoğlu
11.45-12.00	
Kahve Arası	
12.00-13.00	
Uydu Sempozyumu **Oturum Başkanı: Raşit Vural Yağcı** **Olgular eşliğinde fonksiyonel gastrointestinal sistem hastalıkları** Ömer Faruk Beşer NUTRICIA	
13.00-13.40	
Öğle Yemeği	
13.40-14.40	
Uydu Sempozyumu **Oturum Başkanı: Aysel Yüce** **Tek Ölçümde Malnütrisyon ve Tedavisi** Hasan Özen Abbott	
14.40-15.40	
Hangi çocuk karaciğer hastasıdır? **Oturum Başkanları: Tufan Kutlu, Çiğdem Arıkan**	**Safra kanalı hastalıkları** **Oturum Başkanları: Buket Dalgıç, Duran Arslan**
14.40 - 15.00 Karaciğer enzim yüksekliğine yaklaşım Meltem Uğraş	**14.40 - 15.00** Progresif Familial Intrahepatik Kolestaz: Tanı ve tedavide yenilikler Özlem Durmaz
15.00 - 15.20 Bilirübin yüksekliğine yaklaşım Güzide Doğan	**15.00 - 15.20** Biliyer atrezi: tanı ve tedavide yeni fırsatlar Aysel Ünlüsoy Aksu
15.20 - 15.40 Alkalen fosfataz yüksekliğine yaklaşım Merve Kesim Usta	**15.20 - 15.40** Yapısal safra kanalı hastalıkları Burcu Volkan
15.40-16.00	
Kahve Arası	
16.00-17.00	
Pediatrik hepatolojide aciller: Pediatristin sorumlulukları **Oturum Başkanları: Sinan Sarı, Maşallah Baran**	**Eozinofilik gastrointestinal hastalıklar** **Oturum Başkanları: Semra Sökücü, Figen Gürakan**
16.00 - 16.15 Hepatik ansefalopatili çocuğa yaklaşım Esra Polat	**16.00 - 16.20** Eozinofilik özofajit Fügen Çullu Çokuğraş
16.15 - 16.30 Koagülopatili çocuğa yaklaşım Selim Gökçe	**16.20 - 16.40** Eozinofilik gastrit/enterit/gastroenterit Fulya Gülerman
16.30 - 16.45 Akut metabolik bozukluklara yaklaşım Halil Kocamaz	**16.40 - 17.00** Eozinofilik kolit Ödül Eğritaş Gürkan
16.45 - 17.00 Bir üst kuruma nakil endikasyonları ve koşulları Burcu Güven	
17.00-18.00	
Sözlü Sunumlar **Başkanlar: Selim Gökçe, Zerrin Önal** S-01 (1348), S-02 (4828), S-03 (5717), S-04 (3065), S-05 (2783), S-06 (6776), S-07 (2580)	**Sözlü Sunumlar** **Başkanlar: Ömer Faruk Beşer, Tuğba Gürsoy Koca** S-08 (8561), S-09 (4329), S-10 (5087), S-11 (9993), S-12 (1885), S-13 (1455)
18.00-18.40	
Poster Sunumları / Fuaye Alanı **Poster Başkanları: Hasan Ali Yüksekkaya, Ödül Eğritaş Gürkan, Hayriye Hızarcıoğlu Gülşen, Burcu Güven, Miray Karakoyun, Çiğdem Ömür Ecevit, Zeren Barış, Aysel Ünlüsoy Aksu, Ahmet Baştürk, Suna Selbuz**	
18.40-20.10	
Türk Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Derneği Olağanüstü Genel Kurulu	

14 MAYIS 2022, CUMARTESİ

A SALONU		B SALONU
Bebek ve çocuklarda sık karşılaşan GIS sorunları **Oturum Başkanları: Tanju Başarır Özkan, Yaşar Doğan** **08.30 - 08.45** Kusan çocuğa yaklaşım Kaan Demirören **08.45 - 09.00** Kronik / tekrarlayan karın ağrısı Hayriye Hızarcıoğlu Gülşen **09.00 - 09.15** Kabızlık ve yönetimi Şükrü Güngör **09.15 - 09.30** Uzamış ishallerde ne yapalım? Ulaş Emre Akbulut	**08.30-09.30**	**İnflamatuvar bağırsak hastalığında tedavi yaklaşımları** **Oturum Başkanları: Funda Çetin, Mustafa Akçam** **08.30 - 08.50** Tedavi hedefleri nelerdir? Elif Sağ **08.50 - 09.10** İBH'da diyet ve beslenme Zarife Kuloğlu **09.10 - 09.30** Refrakter İBH'da tedavi: Biyolojik ajan, dual tedavi Deniz Ertem
	09.30-09.50 **Kahve Arası**	
Terapötik Beslenme **Oturum Başkanları: Fügen Çullu Çokuğraş, Makbule Eren** **09.50 - 10.10** Besin modifikasyonları Yusuf Usta **10.10 - 10.30** Besin alerjisi/ intoleransında beslenme İlknur Varol **10.30 - 10.50** Tüp beslenmesi: Tüp bakımı ve sorunların denetiminde püf noktaları Aygen Yılmaz	**09.50-10.50**	**Uydu Sempozyumu** **Oturum Başkanı: Hasan Özen** **Kılavuzdan Klinik Pratiğe: Pediyatrik İnflamatuvar Bağırsak Hastalıkları'nda HUMIRA Deneyimi** Deniz Ertem abbvie
Çocuklarda peptik GIS hastalıkları **Oturum Başkanları: Ender Pehlivanoğlu, Murat Çakır** **10.50 - 11.10** Reflü özofajit Engin Tutar **11.10 - 11.30** Helicobakter pylori ve ilintili hastalıklar Günsel Kutluk **11.30 - 11.50** GIS kanamaları: Görüntüleme mi, endoskopi mi? Selim Dereci	**10.50-11.50**	**Yeme bozuklukları** **Oturum Başkanları: Hasan Özen, Gonca Üstündağ** **10.50 - 11.20** Beyin-bağırsak aksı ve yeme bozuklukları Sema Aydoğdu **11.20 - 11.50** Çocuk ve adolesanlarda yeme bozukluklarına yaklaşım Özlem Özcan
	11.50-12.05 **Kahve Arası**	
	12.05-13.05 **Uydu Sempozyumu** **Oturum Başkanı: Özlem Durmaz** Nestlé HealthScience **Gastrointestinal fonksiyon bozukluğu olan çocukların tedavisinde peptid bazlı beslenme** Yeşim Öztürk	
	13.05-13.45 **Öğle Yemeği**	
	13.45-14.45 **Uydu Sempozyumu** **Oturum Başkanı: Yusuf Usta** sanofi **Semptomdan Tanıya Gaucher Hastalığı ve Vaka Örnekleri ile İmigluseraz Deneyimi** Çiğdem Seher Kasapkara	
Moda akımlar ve gözden kaçanlar **Oturum Başkanları: Buket Dalgıç, Sezin Aşık Akman** **14.45 - 15.05** Glutensiz diyet: Her derde deva mı? Necati Balamtekin **15.05 - 15.25** Fonksiyonel bulantı ve kusma Aydan Kansu **15.25 - 15.45** Dışkı birikimsiz dışkı kaçırma Ömer Faruk Beşer	**14.45-15.45**	**Konjenital Sükraz İzomaltaz Enzim Eksikliğinde Madalyonun İki Yüzü** **Moderatör: Sinan Sarı** **14.45 - 15.15** CSID Yaşar Doğan **15.15 - 15.45** Olgu Sunumu Hasret Ayyıldız Civan
	15.45-16.05 **Kahve Arası**	
Metabolik karaciğer hastalıklarında yenilikler **Oturum Başkanları: Benal Büyükgebiz, Şamil Hızlı** **16.05 - 16.35** Tarama ve tanıda yenilikler Ebru Canda **16.35 - 17.05** Tedavide yenilikler İlyas Okur	**16.05-17.05**	**Gıda güvenliği** **Oturum Başkanları: Turgut Özeke, Zarife Kuloğlu** **16.05 - 16.35** Gıda güvenliği ve risk önceliği Aziz Ekşi **16.35 - 17.05** Takviye edici gıda kavramı Zeynep Caferoğlu
Sözlü Sunumlar **Başkanlar: Yusuf Aydemir, Kaan Demirören** S-14 (3377), S-15 (6478), S-16 (3003), S-17 (9332), S-18 (2421), S-19 (3407)	**17.05-18.05**	**Sözlü Sunumlar** **Başkanlar: Selim Dereci, Ali İşlek** S-20 (3900), S-21 (3435), S-22 (5038), S-23 (3366), S-24 (4438), S-25 (5351)
	18.05-19.05 **Poster Sunumları / Fuaye Alanı** **Poster Başkanları: Meltem Uğraş, Zarife Kuloğlu, Merve Kesim Usta, Burcu Volkan, Şükrü Güngör, Fatih Ünal, Mahir Gülcan, Eylem Sevinç, Halil Kocamaz, Elif Sağ**	

15 MAYIS 2022, PAZAR

A SALONU		B SALONU
Yeniçağda pankreas **Oturum Başkanları: Erhun Kasırga, Sinan Sarı** **08.30 - 08.50** Çocuklarda pankreatit: Tedavi yaklaşımları ve hastalık seyrinde değişiklikler Maşallah Baran **08.50 - 09.10** Otoimmün/IgG4 ilişikli pankreas hastalığı Yusuf Aydemir **09.10 - 09.30** Pankreas hastalıklarının tanı ve tedavisinde endoskopinin yeri Ali İşlek	**08.30-09.30**	**Siroz komplikasyonlarının tanı ve tedavisi** **Oturum Başkanları: Hamza Karabiber, Gökhan Tümgör** **08.30 - 08.50** Asit ve spontan bakteriyel peritonit Tufan Kutlu **08.50 - 09.10** Hepatorenal sendrom Sezin Aşık Akman **09.10 - 09.30** Hepatopulmoner sendrom Tuğba Gürsoy Koca
Covid-19 pandemisinde GIS **Oturum Başkanları: Gonca Üstündağ, Ayşen Uncuoğlu** **09.30 - 10.00** Sağlıklı çocukta Covid-19 enfeksiyonu ve GIS Zümrüt Şahbudak Bal **10.00 - 10.30** GIS hastalığı olan çocuklarda Covid-19 enfeksiyonu Duran Arslan	**09.30-10.30**	**Otoimmun karaciğer hastalıkları** **Oturum Başkanları: Tanju Başarır Özkan, Coşkun Çeltik** **09.30 - 09.50** Otoimmun hepatit Yeşim Öztürk **09.50 - 10.10** Otoimmun kolanjit Gökhan Tümgör **10.10 - 10.30** Geçiş sendromları Çiğdem Arıkan
	10.30-10.50	
	Kahve Arası	
Mikrobiyota ve GIS hastalıkları **Oturum Başkanları: Fulya Gülerman, Günsel Kutluk** **10.50 - 11.20** Disbiozis ilintili GIS hastalıkları Figen Gürakan **11.20 - 11.50** Disbiozis tedavisi ve fekal transplantasyon Murat Çakır	**10.50-11.50**	**Karaciğer naklinden sonra 30 yıl** **Oturum Başkanları: Sema Aydoğdu, Vildan Ertekin** **10.50 - 11.20** Ömür boyu immun supresyon: Etki ve yan etkileri Özlem Durmaz **11.20 - 11.50** Uzun dönemde izlenen sorunlar ve hayat kalitesi Figen Özçay
Kalıtsal Polipozis sendromları **Oturum Başkanları: Meltem Uğraş, Aygen Yılmaz** **11.50 - 12.20** Çocuklarda polipozis sendromları: Güncel kavramlar ve hastalık yükü Ahmet Baştürk **12.20 - 12.50** Familyal adenomatöz polipozis: Tarama ve takip Derya Altay	**11.50-12.50**	**Yağlı karaciğer hastalıkları** **Oturum Başkanları: Figen Özçay, Deniz Ertem** **11.50 - 12.10** Non-alkolik yağlı karaciğer hastalığı Hasan Ali Yüksekkaya **12.10 - 12.30** Çocukluk çağı hiperlipidemileri Yılmaz Yıldız **12.30 - 12.50** Steatohepatit zemininde fibrogenez ve karsinogenez Çiğdem Ömür Ecevit
	12.50-13.10	
	Akılcı İlaç Kullanımı Hasan Özen	
	13.10-13.25	
	KAPANIŞ	

SÖZLÜ BİLDİRİ PROGRAMI

SS-01

Çölyak Hastalığı Tanılı Çocuklarda Glutensiz Diyete Uyumun Değerlendirilmesinde İdrar ve Dışkı Gluten İmmünojenik Peptid Analizi

Ebru Solakoğlu Küçükdoğru, Hayriye Hızarcıoğlu Gülşen, Damla Yıldırım, Ersin Gümüş, Hülya Demir, İnci Nur Saltık Temizel, Zeynep Sarıbaş, Burçin Şener, Hasan Özen

SS-02

Kronik kabızlığı olan çocuklarda çölyak hastalığı taraması maliyet-etkin bir yaklaşım mı?

Melike Arslan, Necati Balamtekin

SS-03

Ebeveynlerin Besleme Tarzlarının Çocuklarda Obezite Üzerine Etkisi

Gizem Kabadayı, Özlem Bekem, Tarık Kırkgöz, Çiğdem Ömür Ecevit

SS-04

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan 4-10 Yaş Arası Çocuklarda Fonksiyonel Gastrointestinal Sistem Hastalıklarının Değerlendirilmesi

Özlem GÜLPINAR AYDIN, Burak BAYKARA, Kardelen AKIN, Sinem KAHVECİ ÇELİK, Gül ŞEKER, Yunus GÜLER, Yeşim ÖZTÜRK

SS-05

Non-Sirotik Portal Hipertansiyon Tanısı İle İzlenen Çocuklarda Portosistemik Şant Cerrahisi Deneyimi

Aydın Dalgıç, Sinan Sarı, Demet Teker Düztaş, Ödül Eğritaş Gürkan, Mustafa Hakan Sözen, Ramazan Kozan, Buket Dalgıç

SS-06

Çölyak Hastalığında Mukozal Atrofi ve Remisyonun değerlendirilmesinde HMGB1

Murat Yağcı, Yusuf Aydemir, Zeren Barış

SS-07

İnflamatuvar bağırsak hastalığı tanısı alan hastalarda tanı anında sklerozan kolanjitin değerlendirilmesi için MRCP gerekli mi?

Uygar Erkan, Yusuf Aydemir, Zeren Barış

SS-08

Çölyak Hastalarında İmmün Yanıt İlişkili Genlerin Epigenetik Mekanizmalarının İncelenmesi

Evaluation of Epigenetic Mechanisms of Immune Response-Related Genes in Patients with Celiac Disease

Betül Aksoy, Melek Pehlivan, Tülay Kılıçaslan Ayna, Yeliz Çağan Appak, Mustafa Soyöz, İbrahim Pirim, Aslı Özkızılcık Koçyiğit, Mustafa Kurtuluş, Bumin Dündar, Maşallah Baran

SS-09

Kistik Fibrozis Karaciğer Hastalığı Tanısında

Non-İnvaziv Yöntemlerin Etkinlik Ve Uyumunun Değerlendirilmesi

Nurgül Topbaşoğlu, Bilge Şahin Akkelle, Burcu Volkan, Ozan Belli, Yusuf Yılmaz, Yasemin Gökdemir, Ela Erdem Eralp, Engin Tutar

SS-10

Çölyak Hastalarında Glutensiz Diyete Uyumun Takibinde Gluten İmmunojenik Peptid Tayini

Demet Teker Düztaş, Gizem Özata Uyar[2], Buket Dalgıç

SS-11

Çocuklarda karaciğer transplantasyonu sonrası karaciğer greft fibrozisinin non-invaziv yöntem olan transiyent elastografi ile değerlendirilmesi

Doğan Barut, Ziya Kumcuoğlu, Ezgi Kıran Taşcı, Bora Kunay, Miray Karakoyun, Funda Çetin, Sema Aydoğdu

SS-12

COVID-19 İlişkili Multisistemik İnflamatuar Sendromlu Çocuklarda Karaciğer Yağlanmasının Ideal-Iq Mr İle Değerlendirilmesi

Burcu BERBEROĞLU ATEŞ, Ayşe Özdemir GÖKÇE, Duygu İSKENDER MAZMAN, Aysel ÜNLÜSOY AKSU, Gülin HIZAL, Arzu Meltem DEMİR, Selim DERECİ, Ayşe Seçil EKŞİOĞLU, Şamil HIZLI

SS-13

Çölyak Hastalığı Tanılı Çocuklarda Glutensiz Diyete Uyum ve Diyet Özellikleri

Hayriye Hızarcıoğlu Gülşen, Damla Yıldırım, Ebru Solakoğlu Küçükdoğru, Duygu Demirtaş

SS-05

NON-SİROTİK PORTAL HİPERTANSİYON TANISI İLE İZLENEN ÇOCUKLARDA PORTOSİSTEMİK ŞANT CERRAHİSİ DENEYİMİ

Aydın Dalgıç[1], Sinan Sarı[2], Demet Teker Düztaş[1], Ödül Eğritaş Gürkan2, Mustafa Hakan Sözen1, Ramazan Kozan1, Buket Dalgıç2

[1]Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

[2]Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Çocuk Gastroenteroloji Bilim Dalı

Özofagus varisleri yüksek oranlarda tekrarlayan kanama ve mortalite riskine sahiptir.

Bu çalışmada medikal tedaviye dirençli, komplike non-sirotik portal hipertansiyon (PH) olgularında cerrahi tedavi sonuçlarının değerlendirilmesi amacıyla planlanmıştır.

Materyal-Metod: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde 2006-2022 yılları arasında 61 hastaya (37 erkek, 24 kız) uygulanan selektif splenorenal şant ameliyatının sonuçları geriye dönük olarak incelendi.

Hastaların yaş ortalaması 9,9 ± 4,8 yaş (19 ay-17 yıl) idi. Hastaların üçü (7.5%) hastanemize dış merkezden karaciğer nakil endikasyonu ile yönlendirilmişti. Cerrahi endikasyonları tekrarlayan varis kanamaları, hipersplenizm ve portal biliyopati ve gastroenteroloji merkezlerine ulaşım zorluğuydu.

39 hastada (%63,9) prehepatik PH (portal ven trombozu) ve 22 hastada (%36,1) intrahepatik presinüzoidal PH (konjenital hepatik fibrozis, n=10; %16,4 ve idiyopatik non-sirotik PH, n=12; %19,7) vardı.

Hastaların demografik özellikleri, klinik, laboratuar, radyolojik ve endoskopik bulguları hastane kayıtlarından elde edildi. Preoperatif ve postoperatif veriler karşılaştırıldı.

Sonuçlar: 22 hastaya (%36,1) distal splenorenal şant (DSRS), 39 hastaya (%63,9) proksimal splenorenal şant (PSRS) uygulandı. Operatif mortalite görülmedi. 61 hasta ortalama 3 ± 2,9 yıl (1 ay-16 yıl) izlendi. Şantların açık kalma oranları DSRS'de %81,8; PSRS'de %84,6 idi (p>0,05).

Şantı açık hastaların (n=53; %87) cerrahi sonrası izlemlerinde özofagus varis kanaması görülmedi. Cerrahi sonrası özofagus varis derecesinde belirgin gerileme olduğu görüldü (p<0,0001). DSRS uygulanan hastalarda hemoglobin, lökosit ve trombosit değerlerinde ve dalak boyutlarında belirgin düzelme saptandı (p<0,05).

61 hastanın onunda (%16,4) şant okluzyonu izlendi (Distal splenorenal şant 4 (%18,2); proksimal splenorenal şant 6 (%15,4) (p>0,05)). Şant oklüzyonu gelişen hastaların yaşları (ortanca 6,5 yıl (2,6-17 yıl) şantı açık olanlara (ortanca 10,8 yıl (2,6-17 yıl)) göre daha küçüktü (p=0,002).

Postoperatif enfeksiyon (n=3), portal ven trombozu (n=6) ve şilöz asit (n=3) cerrahi sonrası gelişen komplikasyonlardı. Oklüzyon gelişen sekiz hastanın (%13) ameliyat sonrası dönemde, endoskopik olarak tedavi edilen tekrarlayan varis kanamaları oldu. Bir hasta izlemde gelişen Budd-Chiari sendromu nedeniyle yapılan karaciğer nakli sonrası greft hepatik arter trombüsü nedeniyle kaybedildi. Selektif splenorenal şant uygulanan hastalarda sağ kalım oranı %98,4 ve varis kanama kontrolü oranı %87'dir.

Tartışma: Varis kanamaları %93'e varan oranlarda endoskopik yöntemlerle tedavi edilebilmektedir. Ancak yüksek varis rekürrensi (%43) ve tekrarlayan kanama oranlarıyla (%35-%60) hipersplenizm ve portal biliopati gibi komplikasyonlara çözüm olamaması endoskopik tedavilerin etkinliğini sınırlandırmaktadır.

Selektif şant ameliyatları yüksek açık kalma (%80-97) ve düşük tekrarlayan kanama (%6-15) oranları yanında portal sistem basıncını düşürerek özofagus varisi, hipersplenizm ve portal biliyopatinin etkin çözümünü oluşturmaktadır. Tekrarlayan kanamalı, komplike olgularda endoskopik ve cerrahi tedavinin gecikmesi önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Gelişmiş imkanlara sahip deneyimli sağlık merkezlerine ulaşım sorunu tedavide gecikmeye neden olan en

önemli faktörlerden biridir. Non sirotik PH'lı hastalarda bu durumlar göz önünde bulundurularak gastroenteroloji, radyoloji ve cerrahiden oluşan multidisipliner yaklaşım hayati önem taşımaktadır.